

EXPUNERE DE MOTIVE

LEGE pentru modificarea și completarea Legii nr. 227 din 8 septembrie 2015 privind Codul fiscal

DESCRIEREA SITUAȚIEI

Îmbătrânirea populației este un fenomen la scală mondială, majoritatea țărilor fiind contrânse, la ora actuală, să găsească noi soluții prin care să răspundă nevoilor persoanelor vârstnice, într-o manieră cât mai echilibrată cu putință. Implicațiile acestui proces sunt profunde. Piața muncii, accesarea bunurilor și serviciilor, locuirea, transportul, protecția socială, relațiile între generații, iată, așadar, doar câteva din ariile asupra cărora apar transformări.

La nivel global, se estimează că numărul persoanelor cu vârsta de 60 ani și peste se va dubla până în 2050, respectiv se va tripla până în 2100. Astfel, față de anul 2015 unde această categorie de vârstă număra 901 milioane, previziunile pentru 2050 și 2100 indică 2,1 miliarde în primul caz, respectiv 3,2 miliarde în cel de-al doilea. Numărul persoanelor în vârstă de 80 ani se va tripla până în 2050 și va crește de 7 ori până în 2100.¹

1.1 Perspectiva europeană

În prezent, Europa este continentul cu cel mai mare procent² al populației din categoria de vârstă 60 de ani și peste. În 2017³, Uniunea Europeană număra 99 441 361 de persoane cu vârsta de ≥ 65 ani, reprezentând, astfel, mai mult de 19% din populația totală UE28. Aproximativ 57% dintre persoanele de 65 ani și peste sunt femei. Îmbătrânirea populației este un fenomen în plină ascensiune. Conform previziunilor Eurostat, până în 2050, procentul persoanelor ≥ 65 ani va ajunge la 28,5%, țările din sudul Europei fiind cele mai afectate. În Portugalia, Spania, Italia și Grecia, mai mult de o treime din populație va aparține clasei de

---

¹ United Nations, *World Population Prospects, Key findings & advance tables*, 2015, p.8

² Ibidem, p.7

³ Sursa Eurostat

vârstă anterior menționată.⁴ Nici Europa de Est nu este pusă la adăpost.

Îmbătrânirea populației are drept principale cauze creșterea speranței de viață, scăderea natalității și migrațiile internaționale. Statele sunt puse în situația de a gestiona cât mai eficient acest proces răspândit la scală globală, reprezentând o adevărată provocare din cel puțin trei motive. În primul rând, persoanele vârstnice sunt mai vulnerabile, ceea ce înseamnă că au nevoie de o protecție mai mare, atât din punct de vedere medical, social, cât și economic. Apoi, îmbătrânirea populației reprezintă o provocare la nivel economic întrucât forța de muncă disponibilă va înregistra o scădere puternică, în timp ce cheltuielile cu serviciile de protecție socială vor pune din ce în ce mai multă presiune asupra bugetului de stat, implicit asupra contribuabililor. În al treilea rând, inegalitățile se vor adânci, conducând astfel la accentuarea conflictului dintre generații.

Discriminarea pe criteriul de vârstă este interzisă, Uniunii Europene revenindu-i competențe în combaterea acestui fenomen încă din 1997, prin Tratatul de la Amsterdam. Pentru a preveni situațiile de tratament diferențiat pe piața muncii, care au la bază criteriul de vârstă, în noiembrie 2000 a fost adoptată Directiva 2000/78/CE de creare a unui cadru general în favoarea egalității de tratament în ceea ce privește încadrarea în muncă și ocuparea forței de muncă. În anul 2009, Tratatul de la Lisabona a conferit forță obligatorie Cartei drepturilor fundamentale a Uniunii Europene. Aceasta din urmă interzice discriminarea, în temeiul articolului 21 și consacră drepturile persoanelor în vârstă, prin articolul 25, după cum urmează:

„Uniunea recunoaște și respectă dreptul persoanelor în vârstă de a duce o viață demnă și independentă și de a participa la viața socială și culturală.”

Așadar, este de datoria fiecărui stat membru să asigure persoanelor vârstnice, condițiile necesare pentru o viață profesională mai lungă, pentru menținerea autonomiei și a independenței, cât mai mult timp cu putință, precum și pentru participarea activă în societate. În acest sens, un model de bună practică se observă în Franța, care a propus o abordare inter-generațională pentru o mai bună integrare a seniorilor în societate, respectiv pentru evitarea izolării acestora, pentru diminuarea inegalităților și combaterea stereotipurilor de vârstă. Astfel, prin programul *Un toit, deux générations* (Un acoperiș, două generații), o persoană în vârstă găzduiește un tânăr, acesta din urmă ajutând seniorul la desfășurarea de diferite

---

⁴ Observatoire des territoires, *Le vieillissement de la population et ses enjeux*, Fiche d'analyse, 2017, p.6

activități, după cum au convenit de comun acord. Prin această coabitare inter-generațională, sunt consolidate relațiile între vârstnici și tineri și se răspunde, în același timp, unei duble nevoi. Pe de o parte, tinerii întâmpină dificultăți în a găsi o cazare ieftină în marile orașe, pe de altă parte, seniorilor le este din ce în ce mai greu să trăiască singuri și să se îngrijească de gospodărie.

1.2 Descrierea situației în România

Scăderea natalității și trendul ascendent al migrației internaționale au condus la reducerea populației tinere și la creșterea ponderii categoriei de vârstă de 65 ani și peste. În 2017⁵, populația României număra 3 495 629 de cetățeni ≥ 65 , reprezentând o pondere în totalul populației de 17.79%. Dintre aceștia, 2 085 754 sunt femei și 1 409 875 sunt bărbați. Tendința de îmbătrânire a populației se va menține, până în 2080, procentul segmentului de vârstă ≥ 65 ajungând la 28.6%.⁶

Pentru o îmbătrânire activă, statul trebuie să găsească soluții care să vizeze nu doar ocuparea forței de muncă în rândul categoriei de vârstă de 65 ani și peste, ci se impune și reducerea tendinței de izolare a seniorilor, creșterea participării sociale, reducerea inegalităților prin combaterea stereotipurilor de vârstă. Un pas în acest sens este reprezentat de această inițiativă legislativă, care își propune să răspundă nevoilor seniorilor, respectiv nevoilor tinerilor. Astfel, în marile orașe, dar mai ales în principalele centre universitare (București, Cluj, Iași), se observă o suprapopulare, prin urmare apare o cerere foarte mare de locuințe. Conform datelor furnizate de Eurostat pentru anul 2017, România este țara cu cea mai mare pondere a tinerilor care locuiesc în spații supraaglomerate din UE, proporția acestora fiind de peste 65%, spre deosebire de media europeană pentru aceeași grupă de vârstă (15-29 de ani) care este de 26,7%. Tinerii sunt cei mai afectați de așa-zisa criză a locuirii întrucât, din cauza costurilor mari, aceștia sunt nevoiți să-și împartă spațiul cu mai multe persoane pentru a putea acoperi cheltuielile. În ceea ce privește seniorii, de regulă, aceștia locuiesc în case destul de mari și sunt proprietarii unor locuințe plasate în zone centrale sau care oferă un acces facil la mijloacele de transport în comun. Ceea ce ar motiva persoanele în vârstă să găzduiască tineri, respectiv să închirieze locuința ar fi, pe de o parte, nevoia de o prezență cotidiană și de un sprijin, pe de altă parte, dorința de a obține un venit

⁵ Sursa Eurostat.

⁶ Institutul Național de Statistică, Tendințe Sociale, decembrie 2017

suplimentar. Pentru tineri, este vorba de accesul la o locuință ieftină, mai bine poziționată, de construirea unei relații bazate pe solidaritate sau pur și simplu de absența unei alte soluții de locuire din cauza cererii prea mari și a ofertei nesatisfăcătoare, care există la ora actuală pe piața imobiliară.

Tinerii care părăsesc sistemul de protecție specială reprezintă un grup vulnerabil, expus riscului de excluziune socială. Anual, aproximativ 9 000 de tineri⁷ părăsesc centrele de plasament și trebuie să se integreze în societate, ori este evident că au nevoie de sprijin, de o perioadă de adaptare, de acces la o locuință care să nu fie extrem de costisitoare și de un loc de muncă. În ceea ce privește locuirea, această inițiativă legislativă își propune stimularea seniorilor în vederea găzduirii sau închirierii de spații de locuit și către acest grup vulnerabil.

2. SCOPUL URMĂRIT PRIN PREZENTA INIȚIATIVĂ LEGISLATIVĂ. SCHIMBĂRI PRECONIZATE

Această inițiativă promovează construirea unei relații între generații, pentru a rezolva probleme identificate de ambele părți și anume: dificultatea tinerilor de a găsi o cazare ieftină în orașele mari și dificultatea persoanelor în vârstă de a trăi singure, de a se îngriji de gospodărie, respectiv nevoia de a obține un venit suplimentar. Astfel, pensionarii pentru limită de vârstă, pensie anticipată sau pensie anticipată parțială în sistemul public de pensii vor beneficia de facilități fiscale în măsura în care vor da spre închiriere, spații de locuit, către elevi, studenți sub 26 de ani sau tineri la ieșirea din sistemul de protecție specială, sub 26 de ani.

În contextul Strategiei Europa 2020, România și-a asumat scăderea ratei de părăsire timpurie a școlii la 11.3%, creșterea ponderei populației cu studii superioare, precum și reducerea cu 58 000 a numărului de persoane aflate în risc de sărăcie sau excluziune socială. Pentru mulți elevi și studenți, continuarea studiilor presupune părăsirea domiciliului și căutarea unui spațiu de locuit în orașul în care se află instituția de învățământ în cauză. Nu puțini sunt tinerii care, din lipsa posibilităților financiare, renunță la educație. Prin această inițiativă legislativă, locuințele vor deveni mai accesibile pentru elevi și studenți, România fiind cu un pas mai aproape de îndeplinirea obiectivului asumat în domeniul educației, conform Strategiei Europa 2020.

---

⁷ Sursa ANPCDA

EFECTELE PROIECTULUI DE ACT NORMATIV ASUPRA LEGISLAȚIEI ÎN VIGOARE

Urmare a intrării în vigoare a proiectului de act normativ, următorul act normativ va fi modificat și completat:

- **Legea nr. 227 din 8 septembrie 2015 privind Codul fiscal, publicată în Monitorul Oficial Nr. 688 din data de 10 septembrie 2015, cu modificările și completările ulterioare.**

Față de cele expuse, solicităm dezbaterea și adoptarea prezentei propuneri legislative.

INIȚIATOR:

OANA MIOARA BÎZGAN-GAYRAL

Deputat independent

LISTĂ SEMNĂTURI SUSȚINĂTORI

LEGE pentru modificarea și completarea Legii nr. 227 din 8 septembrie 2015

privind Codul fiscal

NR.	PARLAMENTAR	SEMNĂTURĂ	PARTID
1.	BORZA AZULUS		Neoficial
2.	DOHOTARU ADRIAN		neoficial
3.	VLADUCA DAN ALEXANDRU		PRO ROMANIA
4.	SILVIU BEZELEAN		USR
5.	CRISTIAN GHICA		USR
6.	MALĂRĂSCU ALEX		PRO ROM
7.	MARICA PETRU JORIN		PRO ROM
8.	ADRIAN RANU PALL		PRO ROM
9.	STANCU FLORINEL		PRO ROM
10.	VLAD Bontea		PSD
11.	ILIANU CLAUDIA		PSD
12.	ILIESCU lucian		PMP
13.	BIRCA GEORGE EDWARDS		USR
14.	Oprea Stefan Roder		PSD
15.	Lucian Popușcaș		PSD
16.	ȚIFOR Mihail		PSD
17.	BREILOR Lino.		PSD
18.	MARINACHE MIRON		PSD
19.	DINA CARMEN		P.S.D
20.	ILEA VITICE		Pro Romania
21.	KÜENER ADRIAN		USR
22.	COLIBAN ALLEN		USR
23.	Ginesighe Băteiu		PMP
24.	Rodericu Rodan		USC
25.	Popescu Nicolae Daniel		USR
26.	PETREA GABRIEL		PRO ROMANIA
27.	Furgescu Moayher Laura		PSD
28.	URSU CRĂZVAN ION		PSD

29.	COVACI VAGHELE	PSD
30.	POPA OVIDIU	PSD
31.	POTARU ALEXANDRU	PSD
32.	DANUT AMANUNT	PSD
33.	STANCU DANIELA	PSD
34.	NICOLAE ANDREI	PSD
35.	COBULE MARCELA	PSD
36.	CĂLIN ION	PSD
37.	TRĂBURA ALEXANDRA	PSD
38.	TĂNASESCU ALINA ELENA	PSD
39.	POP ANDREI	PSD
40.	Nechifor Cătălin - 1994	PRO
41.	FURDUNA MIRELA	PSD
42.	TEIS ALINA	PSD
43.	MIRCEA FLORIN	PSD
44.	NITZA' MICU	P.S.D
45.	Bălădeanu Mărioara	PSD
46.	SCANTEI LAURA JULIANA	PNL
47.	COVACIU SEVERICA	PMP
48.	DINU NICOLETA RAMONA	USR
49.	IONASCU GABRI	PMP
50.	CRETU GABRIELA	PSD
51.	BANIAS MIRCEA	PRO
52.	SAMIEL CONSTANTIN	HEALIANI